

1. ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΜΥΘΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΡΩΣΙΑΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/07/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/07/2022

Σελίδα: 1

Αλήθειες και μύθοι για τις σχέσεις Ελλάδας - Ρωσίας

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η στάση της Ελλάδας στο Ουκρανικό έχει μεν μια στρατηγική συνέπεια και καθαρότητα στη βάση των αρχών και αξιών που η χώρα μας διακρίνεται, αλλά από μεγάλο μέρος της κοινής γνώμης αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό. Παρότι έχει ήδη αναλυθεί διεξοδικά το γιατί μια επαφροτερίζουσα, από πλευράς μας, στάση δεν θα εξυπηρετούσε το εθνικό συμφέρον, θα άξιζε για την πληρέστερη εικόνα να εξετάσουμε τη ρωσική πολιτική και πώς αυτή μας επηρεάζει και στη βάση αυτή να αξιολογήσουμε τις επιπτώσεις μιας ενδεχόμενης ρήξης με τη Μόσχα.

Η μόνιμη επώδυνος των ελληνορωσικών διμερών επαφών ήταν πως «μας συνδέουν κοινοί ιστορικοί, θρησκευτικοί και πολιτιστικοί» δεσμοί. Η πραγματικότητα όμως είναι κάπως διαφορετική. Στο θρησκευτικό πεδίο κατ' αρχάς, το κρατικά ελεγχόμενο ρωσικό Πατριαρχείο λειτουργούσε συνεχώς ανταγωνιστικά προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, του οποίου τα «πρωτεία» (και την «οικουμενικότητα») στην πράξη δεν αναγνώριζε. Αυτός ο ανταγωνισμός εξελίχθηκε σε ολομέτωπη επίθεση μετά την αναγνώριση της αυτοκεφαλίας της Ουκρανικής Εκκλησίας από τον Οικουμενικό Πατριάρχη. Στο ιστορικό πεδίο,

ήταν η νεοσύστατη τότε ΕΣΣΔ που κατά τη διάρκεια της μικρασιατικής εκστρατείας στήριξε καίρια τον Κεμάλ με σπλιισμό και 11 εκατομμύρια χρυσά ρούβλια, στον πόλεμο κατά των Ελλήνων. Αυτή η στήριξη απθανατίζεται στο «Μνημείο της Δημοκρατίας», της Πλατείας Ταξίμ, όπου δίπλα στον Κεμάλ βρίσκονται τα αγάλματα του Φρούνζε και του Βοροσόφ! Ακολούθησαν στις δεκαετίες του 1930 και 1950 οι διώξεις και βίαιες μετατοπίσεις των Ελλήνων του Πόντου στα βόρεια της Κεντρικής Ασίας, στο Καζακιστάν. Τέλος, το 1974 η ΕΣΣΔ όχι μόνο δεν καταδίκασε την τουρκική εισβολή στην Κύπρο αλλά στην ουσία την υποστήριξε για να υπονομεύσει τη συνοχή του ΝΑΤΟ και να αποκτήσει η Μόσχα ευνοϊκή σχέση με την Αγκυρα*. Όταν οι ΗΠΑ επέβαλαν εμπάργκο στην Τουρκία σε αντίδραση της τουρκικής εισβολής, η Μόσχα αύξησε ραγδαία τη βοήθεια που παρείχε αφειδώς προς την Αγκυρα. Η Τουρκία υπήρξε η χώρα που έλαβε τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή βοήθεια από την ΕΣΣΔ. Εν τέλει ήταν η βοήθεια αυτή που χρησιμοποιήθηκε ως αιτιολογία από την κυβέρνηση των ΗΠΑ για την άρση του εμπάργκο.

Τα συμφέροντα της Μόσχας εξυπ-

ρετούνται από τη διατήρηση της παρούσας κατάστασης στο Κυπριακό διότι έτσι διατηρείται ένα μόνιμο ρήγμα στη νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ, δημιουργούνται προσκόμματα στην ομαλή συνεργασία μεταξύ ΕΕ και ΝΑΤΟ και αποτρέπεται η ενδεχόμενη είσοδος μιας ενωμένης Κύπρου στην Ατλαντική Συμμαχία.

Τενικότερα η επίλυση των προβλημάτων και η ενίσχυση της σταθερότητας στην περιοχή μας αποτελεί για μας, εθνικό συμφέρον. Όμως η Ρωσία προσπαθεί να διατηρήσει την επιρροή της μέσω της υποδαύλισης των εθνικών, εθνοτικών και θρησκευτικών ανταγωνισμών στην ευρύτερη περιοχή. Ειδικότερα στα Δυτικά Βαλκάνια γνωρίζει πως η επίλυση των οποίων διαφορών έχει ως αποτέλεσμα την ένταξη των χωρών στους ευρωατλαντικούς θεσμούς. Η αντίδραση της Μόσχας π.χ. στην είσοδο του Μαυροβουνίου και της Βόρειας Μακεδονίας στο ΝΑΤΟ δεν οφειλόταν βέβαια σε λόγους «ασφάλειας», δεδομένου του μικρού μεγέθους των ενόπλων τους δυνάμεων, αλλά γιατί γνωρίζει πως με την είσοδό τους στη συμμαχία οι χώρες αυτές εισέρχονται σε μια διαφορετική γεωπολιτική σφαίρα επιρροής. Γι' αυτό και παρεμβαίνει όπου μπορεί

χρησιμοποιώντας μάλιστα ακροδεξιά και ακραία εθνικιστικά κόμματα τα οποία έχει προεταίριασει. Για τις παρεμβάσεις της αυτές άλλωστε είχε κατηγορηθεί η Μόσχα τόσο από την προηγούμενη ελληνική κυβέρνηση (που απέλασε τότε δύο ρώσους διπλωμάτες), όσο και πρόσφατα από τον βούλγαρο πρωθυπουργό Κίριλ Πετκόφ που υπέδειξε ανοικτά τη Ρωσία ως υπεύθυνη για την κατάρρευση της κυβέρνησής του.

Δεν υπάρχει λοιπόν καμία ταύτιση επιδιώξεων και συμφερόντων, και κατά συνέπεια μία πλήρης ρήξη των σχέσεων Αθήνας - Μόσχας θα αποτελούσε μεν μια δυσάρεστη εξέλιξη αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα επηρέαζε τα συμφέροντά μας, τα οποία ούτως ή άλλως η ρωσική πολιτική τα αντιστρατεύεται.

Ο Αλέξανδρος Διακόπουλος είναι πρώην σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας του Πρωθυπουργού

* περισσότερα στοιχεία και τεκμηρίωση μπορεί να βρει όποιος ενδιαφέρεται στο βιβλίο του Μακάριου Δρουσιώτη «Η εισβολή και οι Μεγάλες Δυνάμεις: η realpolitik των ΗΠΑ και το διπλό παιχνίδι της ΕΣΣΔ»